

Dorpsspiegel Gorredijk

Gemeente Opsterland

2022

Colofon

Dorpsspiegels 2022

Opdrachtgever
Gemeente Opsterland

Projectleiding
Jitske Algra MSc

Onderzoekers
Emma Hofman MSc
Jitske Algra MSc
Mechiel Zantema MEd
Dr. Nienke Broeils

Eindredactie
Maaïke van Dijk

Uitgave
Partoer, consultants en onderzoekers
Leeuwarden, november 2022

Inhoud

Inleiding	4
1 Algemene achtergrondinformatie	5
2 Wonen in Gorredijk & Opsterland	9
2.1 Woonsituatie en kenmerken van de woning	9
2.2 Verduurzaming van woningen in Gorredijk	12
2.3 Verhuizen uit Gorredijk	13
2.4 Waarom het prettig wonen is in Gorredijk	16
3 Onderwijs in Gorredijk	17
3.1 Aanbod van onderwijs in Gorredijk	17
3.2 Reisafstand naar onderwijsvoorzieningen	18
3.3 Kwaliteit van onderwijsvoorzieningen in Gorredijk	18
4 Bewegen & gezondheid	19
4.1 Sportvoorzieningen	19
4.2 Ervaren gezondheid	20
5 Ontmoeten en voorzieningen in Gorredijk	21
5.1 Lidmaatschap maatschappelijke organisaties in Gorredijk	21
5.2 Vrijwilligers in Gorredijk	22
5.3 Tevredenheid over voorzieningen in Gorredijk	23
5.4 Vervoersmogelijkheden	25
5.5 Verbinding inwoners met het dorp Gorredijk	26
6 Zorg in Gorredijk	28
6.1 Zelfstandig wonen in Gorredijk	28
6.2 Ondersteuningsmogelijkheden in Gorredijk en de gemeente	29
7 Nabranders	31

Inleiding

De dorpsspiegels

De gemeente Opsterland heeft in de jaren 2006, 2010, 2014 en 2018 de ervaren leefbaarheid in 15 dorpen in de gemeente gemeten. Het gaat om de dorpen Bakkeveen, Beetsterzwaag/Olterterp, Frieschepalen, Gorredijk, Hemrik, Jonkerslân, Langezwaag, Lippenhuizen, Luxwoude, Nij Beets, Siegerswoude, Ureterp, Terwispel, Tijnje en Wijnjewoude. Om dit op een gedegen manier te doen, maakt de gemeente gebruik van 'dorpsspiegels'. De dorpsspiegels zijn een instrument om inzicht te verkrijgen in de leefbaarheid per dorp. Plaatselijk belangen kunnen dit inzicht gebruiken voor het ontwikkelen van hun dorpsvisies. Ook voor het gemeentelijk beleid zijn de uitkomsten van de dorpsspiegels van grote waarde.

De dorpsspiegels geven per dorp en overkoepelend voor de gemeente inzicht in welke onderdelen volgens de respondenten goed op orde zijn en op welke onderdelen verbetering mogelijk is. Daar waar mogelijk, wordt ook bekeken waar het betreffende dorp of de gemeente als geheel vier jaar geleden stond.

Partoer

De gemeente Opsterland heeft onderzoeksbureau Partoer gevraagd om de dorpsspiegels voor 2022 voor te bereiden en uit te voeren. In dit proces is Partoer, in samenwerking met gemeente Opsterland, verantwoordelijk geweest voor het opstellen, het programmeren en het analyseren van de vragenlijst. Daarnaast heeft Partoer dorpsgesprekken voorbereid en geleid. Ten slotte hebben de onderzoekers van Partoer deze rapportage en de andere dorpsrapportages opgesteld.

Rapportage

De resultaten van de dorpsspiegels zijn in afzonderlijke dorpsrapportages per dorp inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is een overall rapportage geschreven waar alle resultaten van Opsterland als geheel zijn beschreven. Relevante informatie uit de dorpsgesprekken is ook meegenomen in de rapportages.

1 Algemene achtergrondinformatie

In dit hoofdstuk leest u algemene informatie over de inwoners van Gorredijk die de vragenlijst tussen 16 mei en 8 juni 2022 hebben ingevuld. Ter aanvulling op de gegevens uit de vragenlijst is op 23 juni 2022 in Gorredijk een dorpsgesprek georganiseerd waarbij met inwoners is gesproken over de eerste resultaten van deze dorpspiegels. Relevante opmerkingen uit dit gesprek zijn zowel in de lopende tekst als door middel van quotes toegevoegd aan deze rapportage. Alle percentages in dit onderzoek zijn afgerond op hele getallen. Daardoor wijken de percentages in sommige gevallen iets af van 100 (hoger of lager).

Aantal inwoners Gorredijk & gemeente Opsterland inclusief respons

Dorp	Inwonersaantal 2022	Inwonersaantal 2018	Inwonersaantal 2013	Inwonersaantal 2009	Vershil 2018-2022
Gorredijk	7.314	7.349	7.355	7.360	-35 inwoners
Gemeente Opsterland	29.770	29.795	29.896	29.780	-25 inwoners

De vragenlijst is verzonden aan

Dorp	Aantal inwoners 2022	Verzonden brieven	Digitale respons	Schriftelijke vragenlijst	Totale respons	Responspercentage
Gorredijk	7.314	3399	654	26	680	20%
Gemeente Opsterland	29.770	12.457	2.694	96	2.790	22%

In Gorredijk is een totale respons van 680 ingevulde vragenlijsten. Gedurende de vragenlijst is een aantal respondenten gestopt. Respondenten die de vragenlijst t/m vraag 20 hebben ingevuld, zijn meegenomen als respondent in de analyse. Na vraag 21 zijn in Gorredijk 36 respondenten gestopt met het invullen van de vragenlijst.

In 2018 zijn in Gorredijk 230 vragenlijsten ingevuld. In absolute aantallen zijn in Gorredijk in 2022 dus 450 vragenlijsten meer in gevuld dan in 2018.

Deelnemers dorpsgesprek

Aan het eind van de vragenlijst konden respondenten aangeven of zij uitgenodigd wilden worden voor een dorpsgesprek. Deze gesprekken zijn, bij interesse van inwoners, in elk dorp georganiseerd. Tijdens een dorpsgesprek werden de eerste resultaten dan de dorpspiegels uit dat betreffende dorp gepresenteerd. Door middel van het gesprek is meer duiding aan deze resultaten gegeven.

In Gorredijk hebben 96 inwoners aangegeven uitgenodigd te willen worden voor het dorpsgesprek. 13 mensen hebben zich uiteindelijk aangemeld voor het gesprek en 18 mensen waren aanwezig in De Skâns in Gorredijk.

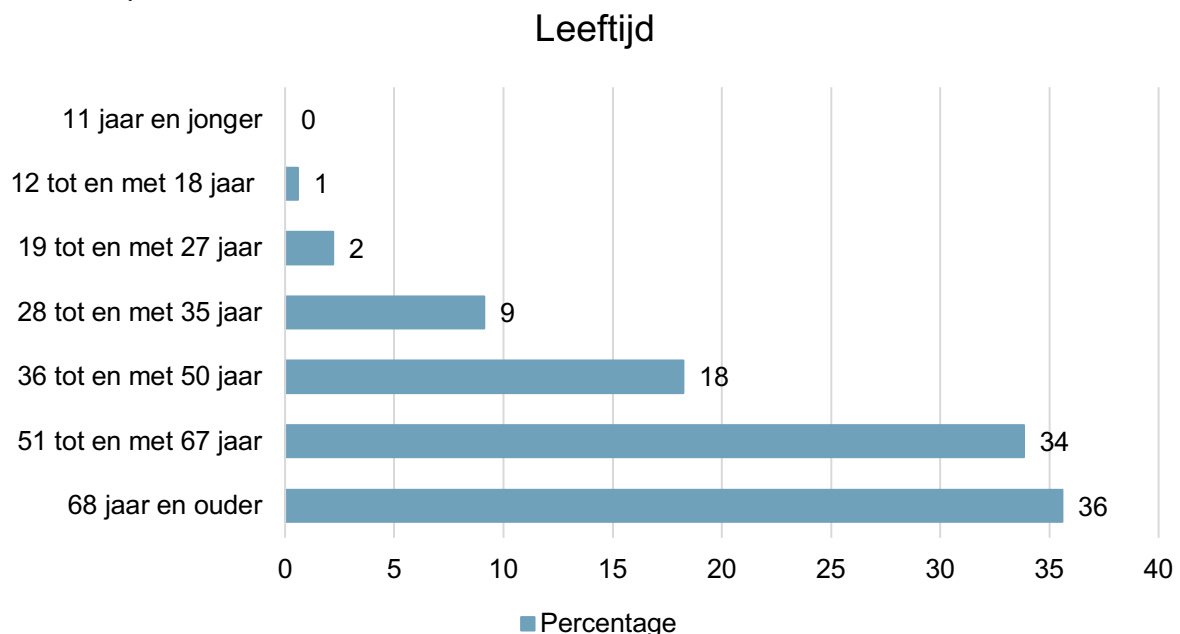
Woonduur dorp & gemeente

	0-2 jaar	2-5 jaar	5 – 10 jaar	10 – 20 jaar	20 jaar en langer
In het dorp Gorredijk	5%	11%	9%	19%	55%
In de gemeente Opsterland	4%	9%	7%	16%	64%

Hierboven is weergegeven wat de woonduur van de respondenten is in percentages. Het totale aantal respondenten in Gorredijk is 680. Dit is 100%, dit betekent dus dat van de respondenten er 16% nu tussen de twee en vijf jaar in Gorredijk woont.

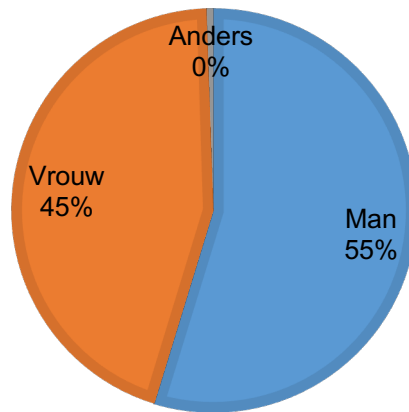
Leeftijd en geslacht

De vragenlijst is door respondenten met diverse leeftijden ingevuld. Hieronder wordt per leeftijdscategorie beschreven hoe oud de respondenten zijn. Hierin valt op dat de meerderheid van de respondenten in Gorredijk 68 jaar of ouder is (36%). De leeftijdscategorie 50+ vormt 70% van het aantal respondenten. In 2018 was dit ook de grootste categorie. Toen was 57% van de respondenten 55+.

Tijdens het dorpsgesprek geven aanwezigen aan dat de jeugd ondervertegenwoordigd is in dit onderzoek. Er wordt aangegeven dat dit wellicht te maken heeft met het feit dat Opsterland geen Instagram heeft. Ook denken aanwezigen dat oudere mensen wat meer plichtsgetrouw zijn.

Geslacht

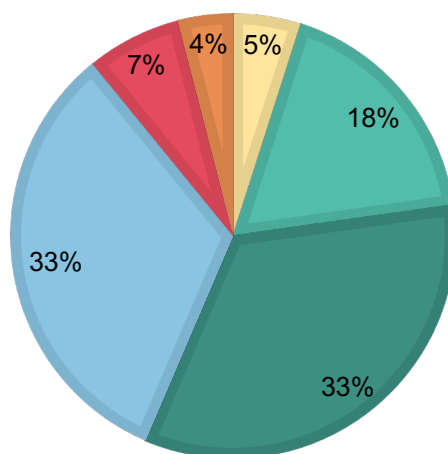
0.5% heeft anders aangegeven bij de vraag over hun geslacht. Het betreft hier een man en een vrouw en een samenwonend stel. Zij hebben de vragenlijst dus samen ingevuld.

Hoogst genoten opleiding

Een derde van de respondenten in Gorredijk geeft aan het mbo als hoogste opleiding te hebben afgemaakt. Nog eens een derde heeft het hbo als hoogst genoten opleiding. 18% heeft de middelbare school als hoogste opleiding afgemaakt. 4% heeft geen van de genoemde opleidingen afgemaakt.

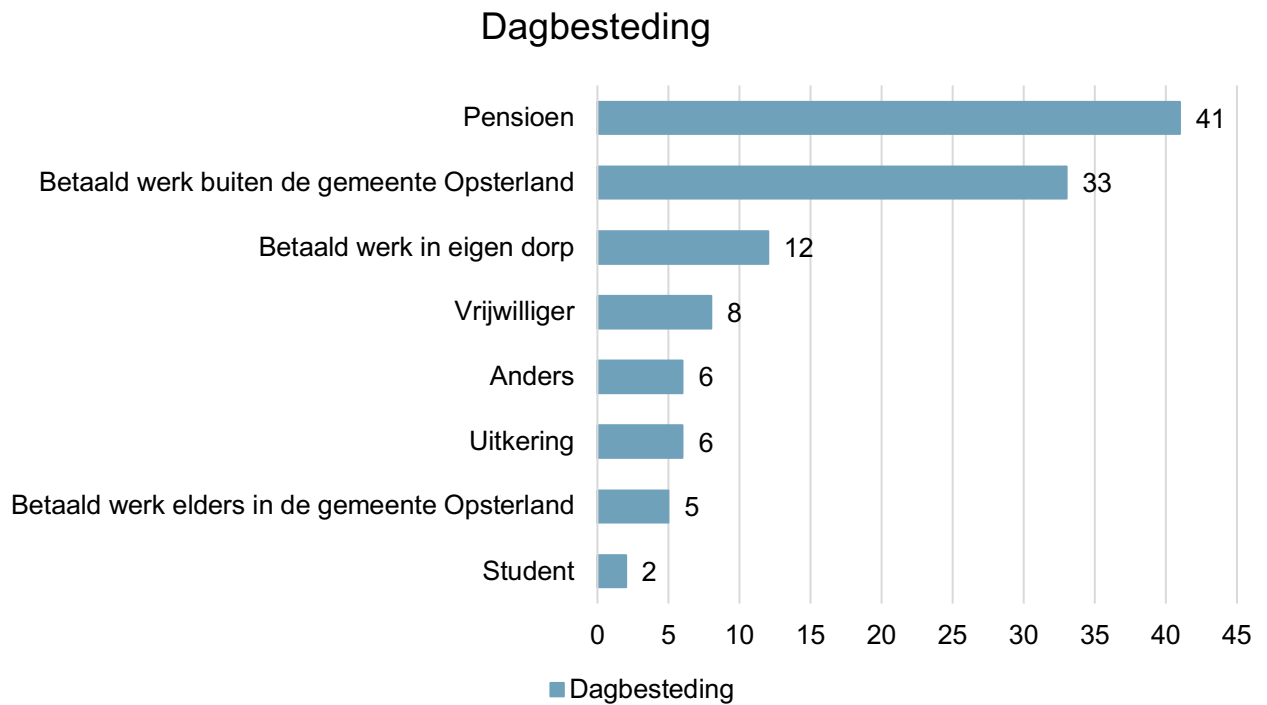
Hoogst genoten opleiding

- Basisschool
- Middelbare school
- Middelbaar beroepsonderwijs
- Hoger Beroepsonderwijs
- Wetenschappelijk Onderwijs
- Geen van genoemde

Dagbesteding

De meeste respondenten in Gorredijk zijn met pensioen (41%). Dit komt overeen met het feit dat 36% van de respondenten uit Gorredijk 68 jaar of ouder is. 33% van de respondenten heeft betaald werk buiten de gemeente Opsterland. En 12% heeft betaald werk in Gorredijk. In 2018 gaf 36% van de respondenten aan betaald werk in Gorredijk te hebben. Doordat de steekproef en respons in 2018 anders was, hoeft dit niet te betekenen dan in absolute aantallen minder mensen buiten Gorredijk zijn gaan werken. Bij anders geven respondenten onder andere aan dat zij zzp'er of ondernemer zijn, ook geven respondenten aan arbeidsongeschikt zijn, huismoeder zijn, deels werken of naar de dagbesteding gaan.

Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk. Daardoor is het totaal van de percentages meer dan 100%.

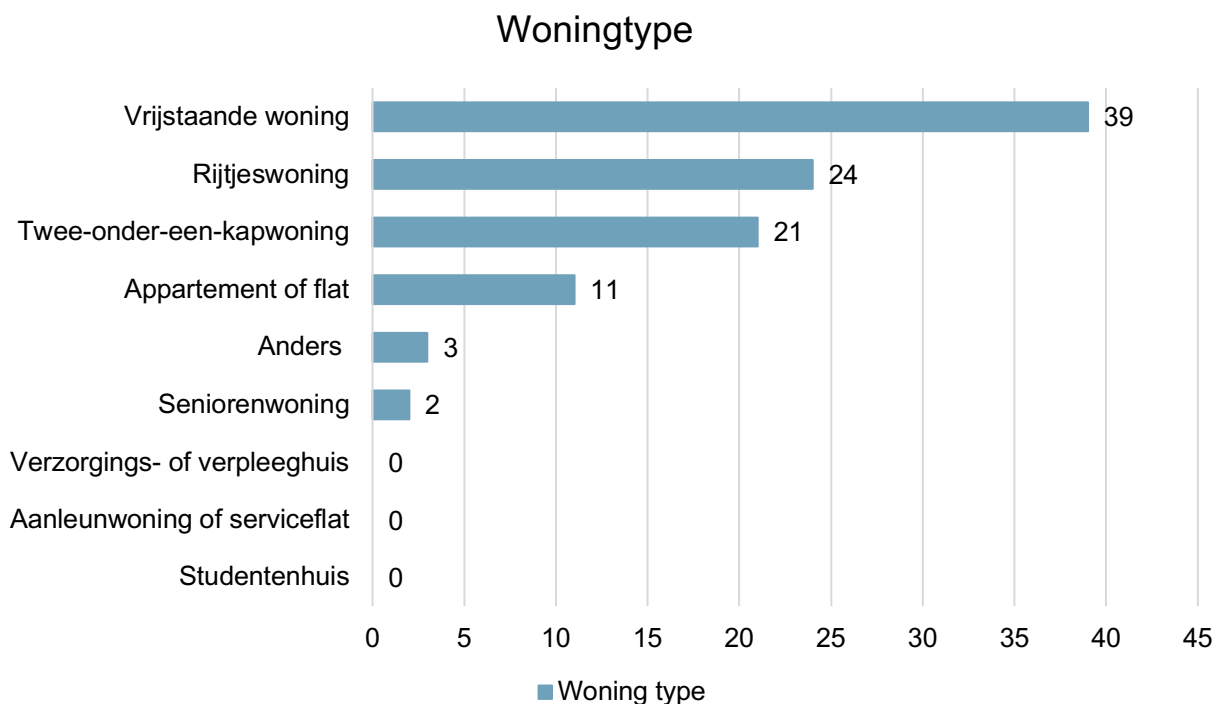
2 Wonen in Gorredijk & Opsterland

Dit hoofdstuk gaat in op het wonen in Gorredijk en Opsterland. Er zijn vragen gesteld over de woonsituatie van respondenten, verduurzaming van de woning en verhuizen.

2.1 Woonsituatie en kenmerken van de woning

Woonsituatie & Huur- of koopwoning

De meeste respondenten geven aan in een vrijstaande woning te wonen (39%). 24% woont in een rijtjeswoning en 21% in een twee-onder-een-kapwoning. 11% woont in een appartement of flat. Bij anders noemen respondenten de volgende type woningen: een hoekwoning, een geschakelde woning, een zakelijk pand, vrijstaande woning met aangebouwde loods, sociale huisvesting, een oude school, een bovenwoning van winkelpand en een boerderij.

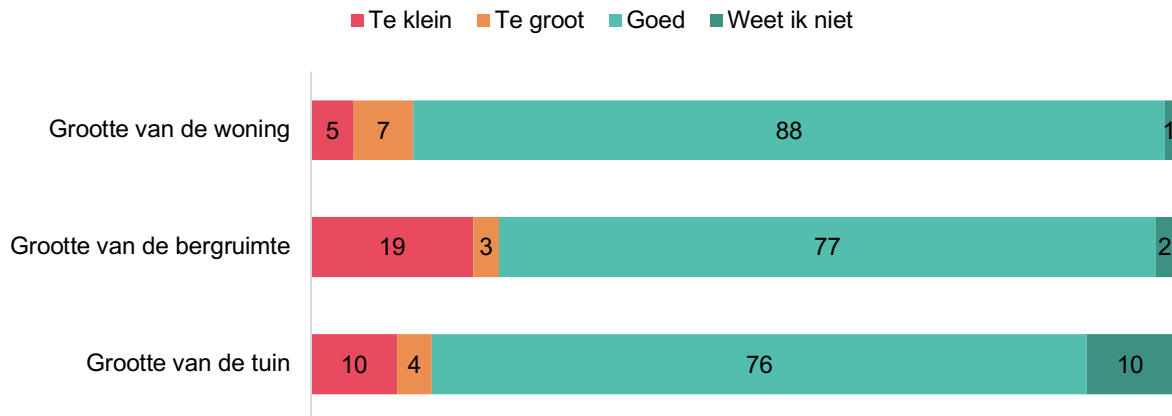
Van al deze woningen is er 76% een koopwoning en 24% een huurwoning. Het merendeel van de respondenten die aangeven in een huurwoning te wonen, woont in een rijtjeswoning (51%) en 24% van deze respondenten woont in een appartement of flat. Slechts 3% van de respondenten die een woning huurt, woont in een vrijstaande woning. Daarentegen wonen respondenten met een koopwoning het vaakst in een vrijstaande woning (51%). En 24% van deze respondenten woont in een twee-onder-een-kapwoning.

Tijdens het dorpsgesprek wordt gesteld dat mensen met een koopwoning wellicht meer belang hebben bij een mooi dorp, dit hangt samen met de waarde van de woning: *“Mensen met een koopwoning hebben vaak ook iets meer te besteden. Zou het zo kunnen zijn dat de betrokkenheid van huurders lager ligt?”*.

Grootte van de woning

Over het algemeen zijn respondenten tevreden over de grootte van hun woonruimte. Wel is een aantal respondenten ontevreden over de grootte van de bergruimte, 19% vindt deze te klein. 45% van de respondenten die dit aangeeft woont in een huurwoning. 39% van de respondenten die aangeeft de grootte van de bergruimte te klein te vinden is jonger dan 50 jaar. Dat is een relatief grote groep ten opzichte van de totale leeftijdsverdeling van de respondenten.

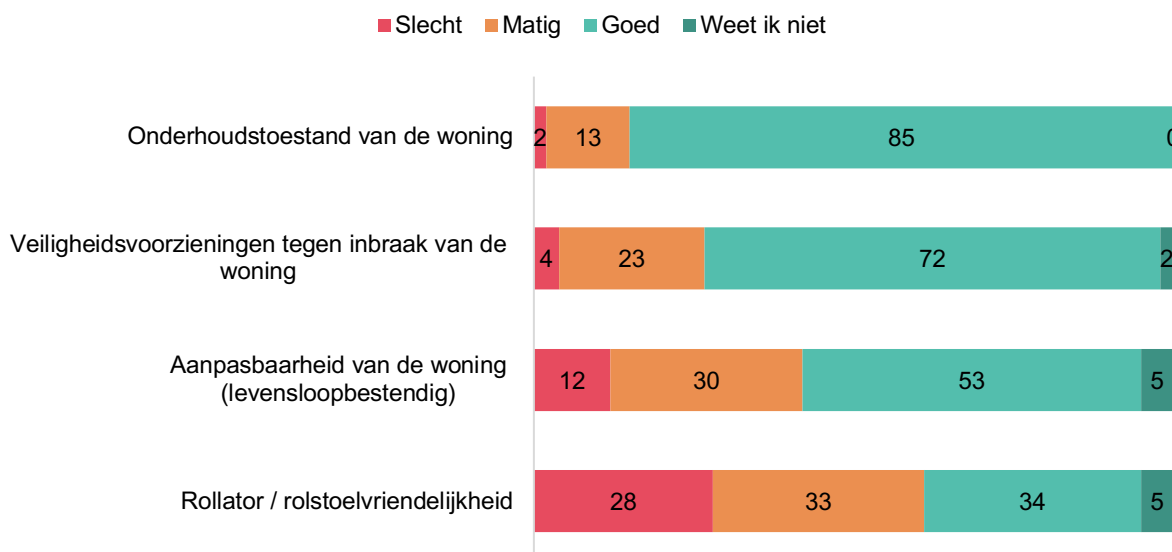
Grootte van de woning

Kenmerken van de woning

Ook de kenmerken van de woning worden door de meeste respondenten als goed bevonden. Wel valt op dat het merendeel van de respondenten die de onderhoudstoestand van de woning als matig of slecht ervaart in een huurwoning woont. Verder valt op dat een groter percentage van de respondenten de rollator/rolstoelvriendelijkheid van de woning als slecht tot matig beoordeeld (61%). Hierin zijn geen opvallende verschillen tussen mensen met een huur- en een koopwoning te zien. Wel valt op dat 45% van de respondenten die de rollator/rolstoelvriendelijkheid van de woning als slecht beoordeelt jonger dan 50 jaar is.

Kenmerken van de woning

Tijdens het dorpsgesprek wordt aangevuld dat het belangrijk is dat vanuit de gemeente meer aandacht is voor toegankelijkheid. Er is bijvoorbeeld geen toegankelijkheidscommissie en er is ruimte voor verbetering voor wat betreft de communicatie vanuit de gemeente.

“Als er een project in een dorp komt moet de gemeente veel meer letten op de toegankelijkheid van de woningen in nieuwbouwprojecten.”

(Quote dorpsgesprek)

Daarnaast wordt aangegeven dat het van belang is dat huizen levensloopbestendig gemaakt kunnen worden of dat er binnen Gorredijk de mogelijkheid is om door te stromen naar zo'n levensloopbestendige woning. Om zelf een woning levensloopbestendig te maken, is het van belang hier de financiële middelen voor te hebben. Niet iedereen heeft dat, zo wordt aangegeven tijdens het gesprek.

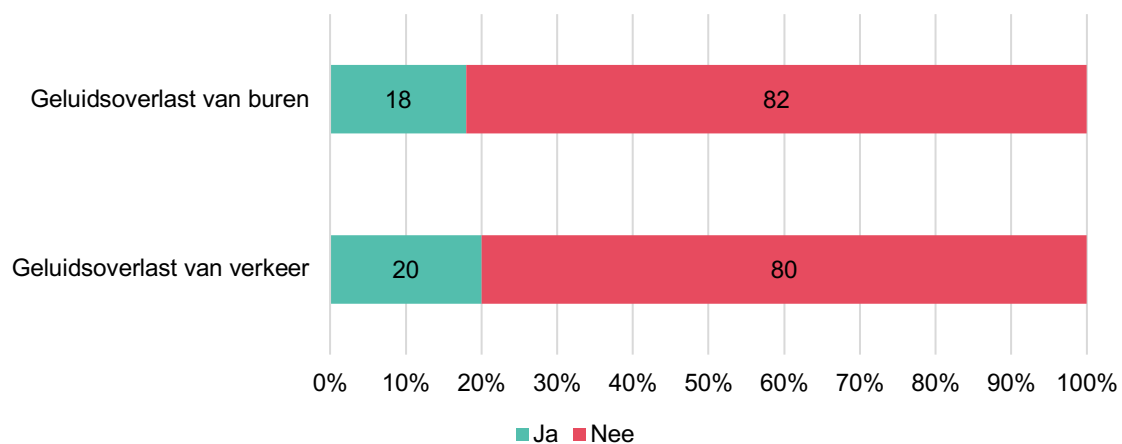
“Er is bijna geen doorstroom, mensen willen wel levensloopbestendig wonen, maar die mogelijkheid is er niet in Gorredijk.”

(Quote dorpsgesprek)

Geluidsoverlast

Er zijn iets meer respondenten die geluidsoverlast van het verkeer ervaren (20%) dan van de burens (18%).

Ervaren geluidsoverlast

Waardering woning & veiligheid dorp

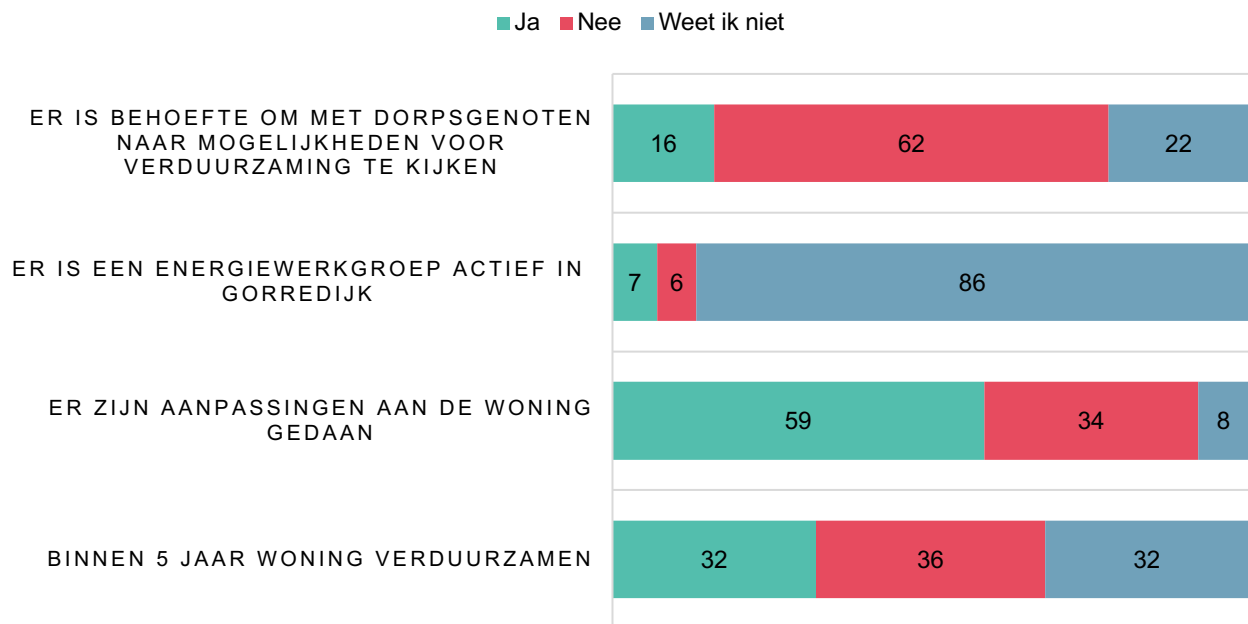
In Gorredijk beoordelen de respondenten hun woning gemiddeld met een 8,1. In Opsterland als geheel is dit een 8,1. In 2018 gaven de respondenten in Gorredijk hun woning gemiddeld een 7,8.

Respondenten beoordelen de veiligheid in hun dorp gemiddeld met een 7,3. In Opsterland als geheel is dit een 7,6. In 2018 gaven de respondenten in Gorredijk de veiligheid in hun dorp gemiddeld een 7,3.

2.2 Verduurzaming van woningen in Gorredijk

Een groot deel van de respondenten geeft aan al aanpassingen aan de woning te hebben gedaan op het gebied van verduurzaming (59%). 32% geeft aan dit binnen vijf jaar van plan te zijn. Van de respondenten die aangeeft binnen vijf jaar de woning te willen verduurzamen, geeft 74% aan ook al aanpassingen te hebben gedaan. Zij willen hun huis dus verder verduurzamen. 25% heeft nog geen aanpassingen gedaan en is dat binnen vijf jaar van plan. 56% van de respondenten die aangeeft binnen vijf jaar hun woning te willen verduurzamen is ouder dan 50 jaar. In deze resultaten is ook gekeken naar opvallende verschillen in de opleidingsniveaus van de respondenten. Hier zijn geen relevante verschillen in gevonden.

Verduurzamen

16% van de respondenten heeft er behoefte aan om met dorpsgenoten naar mogelijkheden voor verduurzaming te kijken. 88% van deze respondenten woont in een koopwoning, 12% in een huurwoning.

Tijdens het dorpsgesprek wordt erkend dat verduurzaming van de woning een steeds belangrijker thema wordt (bijvoorbeeld door de stijgende gasprijzen). Over gezamenlijk verduurzamen wordt verschillende gedacht: *“Het samen verduurzamen heeft weinig nut, tenzij iedereen in dezelfde woning woont. Maar dat is niet zo. Het gaat alleen werken als je in een flat woont.”* Aan de andere kant wordt ook geopperd om een energiecommissie op te richten, zodat iedereen bijvoorbeeld zonnepanelen krijgt. Dit zul je gezamenlijk op moeten pakken.

“Het zit er natuurlijk aan te komen dat we met z’n allen van het gas moeten, we moeten verduurzamen! Bij de Vereniging Eigen Huis gaan ze dan bijvoorbeeld inventariseren wat er nodig is. En dan komt er een gezamenlijke inkoop, dan kun je de kosten drukken.”

(Quote dorpsgesprek)

De aanwezigen tijdens het dorpsgesprek hebben ook behoefte aan meer ondersteuning op het gebied van verduurzaming vanuit de gemeente. Zo geeft iemand aan dat het zou helpen als er een loket met informatie zou zijn waar vragen beantwoord kunnen worden over wat men kan doen om de woning te verduurzamen. Ook wordt aangegeven dat het van belang is dat de gemeente een plan heeft op het gebied van verduurzaming en dat er geïventariseerd wordt waar de behoefte ligt. Zo kan bijvoorbeeld in de Nije Wei of op de Badweg een hele andere behoefte liggen dan in nieuwbouwwijken.

2.3 Verhuizen uit Gorredijk

Waarom verhuizen?

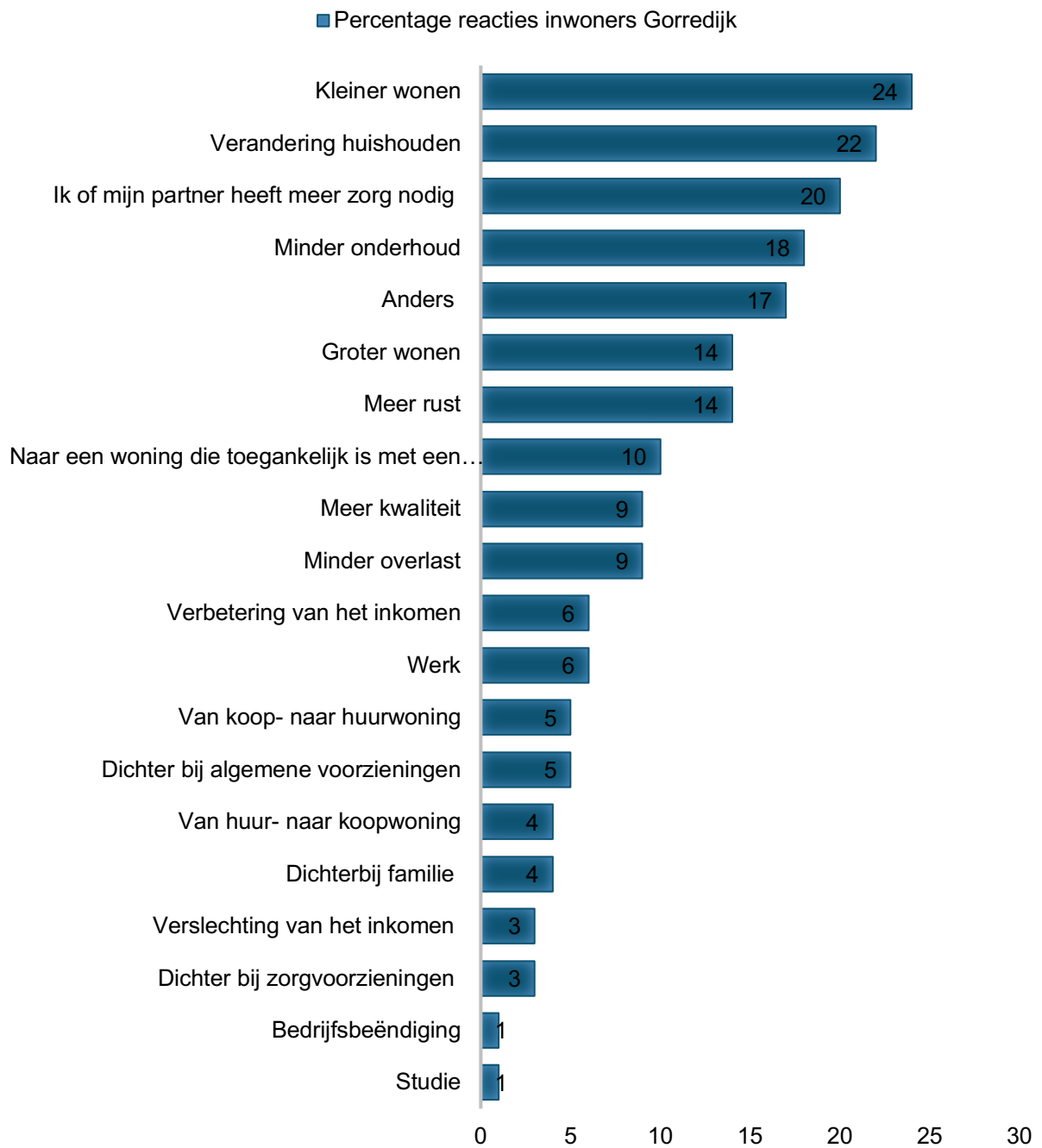
Van alle respondenten geeft 21% aan er nu aan te denken om te verhuizen. De overige 79% denkt hier nu niet over na. Dit percentage is hetzelfde als vier jaar geleden.

Wanneer men toch zou moeten verhuizen, lijkt de meest voor de hand liggende reden kleiner wonen (24% van de respondenten geeft dit aan). Daarna worden verandering van huishouden, zorgbehoefte of minder onderhoud als belangrijke redenen aangedragen. Bij 'anders' geven de meeste respondenten aan dat zij niet willen verhuizen. Verder worden de volgende redenen nog genoemd:

- Goedkoper wonen;
- Groter wonen;
- Verhuizen vanwege verpaupering of overlast in de buurt;
- Behoefte aan een gelijkvloerse of levensloopbestendige woning;
- Verhuizen naar een rusthuis;
- Behoefte aan een perceel met mantelzorgwoning op het erf;
- Verandering van omgeving;
- Minder afgelegen wonen;
- Meer in de natuur wonen;
- Wonen in een woonvorm zoals een Knarrenhof;
- Energieneutraal wonen
- Emigreren.

Ook geeft een deel van de respondenten aan te willen verhuizen, omdat zij zich storen aan het onderhoud van de straat door de gemeente. Ook wordt aangegeven dat er initiatieven voor woningen zijn, waarbij respondenten weinig medewerking vanuit de gemeente ervaren. Dit komt ook tijdens het dorpsgesprek naar voren. Aanwezigen hebben de ervaring dat het soms lang duurt voordat je iets van de grond hebt. Dit kan zo 6 of 7 jaar duren, dat vinden zij jammer. Ook is gesproken over de tien Tiny Houses die in Gorredijk komen.

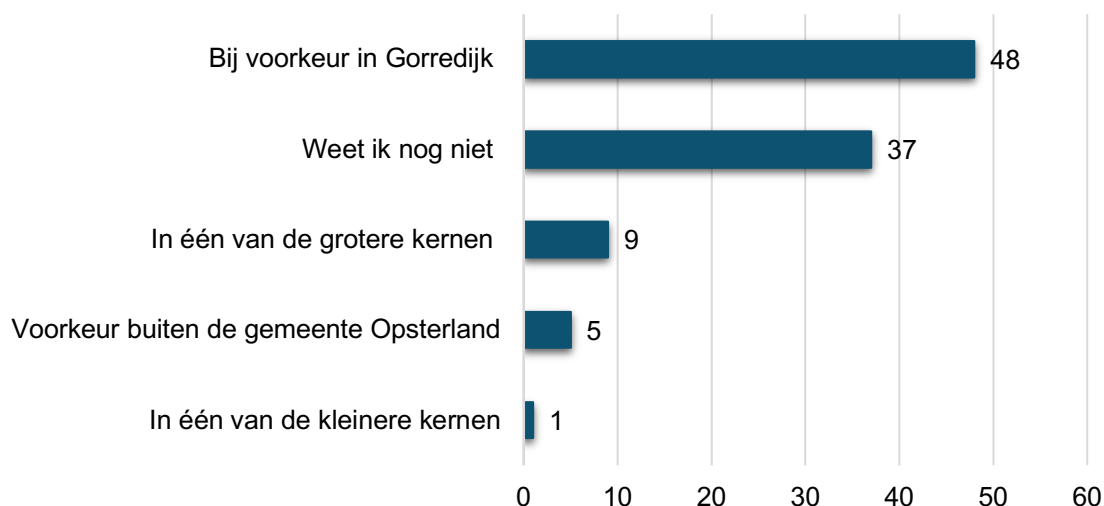
Verhuisredenen

Locatie nieuwe woonplaats

Wanneer men zou moeten verhuizen, blijft men bij voorkeur in Gorredijk (48%). 37% geeft aan dit nog niet te weten. Het percentage respondenten wat in 2018 aangaf in Gorredijk te willen blijven wonen bij een eventuele verhuizing was 38%.

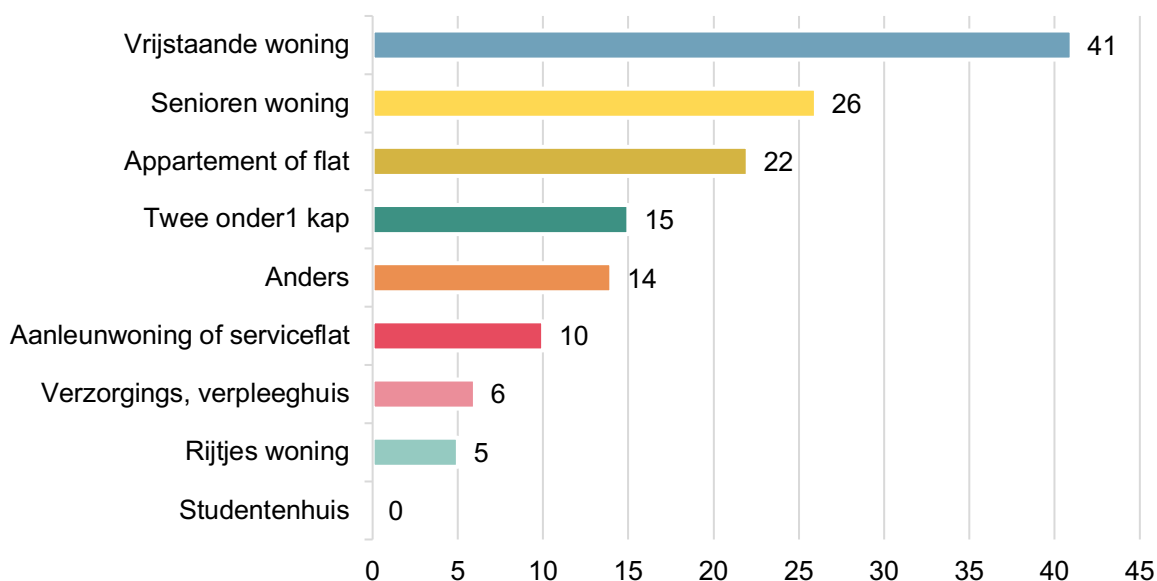
Nieuwe woonplaats

Type woning

De meeste respondenten verhuizen het liefste naar een vrijstaande woning (41%), wanneer zij zouden moeten verhuizen. 26% zou dan graag naar een seniorenwoning verhuizen. Ook een appartement of flat komt redelijk vaak naar voren (22%). Vier jaar geleden gaf slechts 8% aan naar een seniorenwoning te willen verhuizen, wanneer zij zouden moeten verhuizen.

Gewenste woning bij verhuizing

Bij 'anders' noemen respondenten onder andere:

- Tiny house;
- Een woongroep/Knarrenhof;
- Een bungalow of op een andere manier gelijkvloers wonen;
- Een pre-mantelzorgwoning;
- Zelf een woning bouwen op een ruim perceel;
- Een landhuis;
- Een boerderij;
- Een hoekwoning;
- Een grachtenpand of aan het water wonen.
-

2.4 Waarom het prettig wonen is in Gorredijk

Hieronder volgt een greep uit de, door de inwoners van Gorredijk, genoemde redenen waarom het prettig wonen is in Gorredijk.

Het valt op dat respondenten in Gorredijk aangeven dat er voldoende voorzieningen (zoals winkels, sport, huisarts, apotheek et cetera) aanwezig zijn in het dorp. Alles is dichtbij (op loopafstand of met de fiets). En Gorredijk ligt dicht bij de snelweg. Respondenten hebben fijne sociale contacten in het dorp en er is een gemoedelijke en kleinschalige sfeer in het dorp. Ook waarderen respondenten uit Gorredijk de rust en de groene omgeving (bijv. de Groene Long en de Turfroute). Natuur is binnen handbereik. Ook wordt genoemd dat het jammer is dat het gemeentehuis niet in Gorredijk staat.

“Ik woon mijn hele leven al in Gorredijk, ben er ook geboren, dus ben niet van plan ergens anders te gaan wonen. Kan het ook niet precies uitleggen. Het voelt als thuis.”

(Quote respondent dorpsspiegels)

“De Gordyksters die ik spreek zijn erg vriendelijk en de voorzieningen zijn dichtbij. Wat ik niet prettig vind, is het rijgedrag in De Gordyk. Er wordt hard door onze woonwijk gereden, wat voor onveiligheid en geluidshinder zorgt. Sinds er meer verkeersdrempels zijn geplaatst in de doorgaande route (Sjoelstrjitte) is er veel sluipverkeer door onze straat. Ik heb de indruk dat niks tegen het rijgedrag wordt gedaan.”

(Quote respondent dorpsspiegels)

“Alle voorzieningen zijn dichtbij. Veel groen, dat maakt het in de zomer heel mooi! En er wordt goed op het dorp gepast, zoals de versiering in de winter, het groen wordt goed onderhouden en woekert niet veel.”

(Quote respondent dorpsspiegels)

3 Onderwijs in Gorredijk

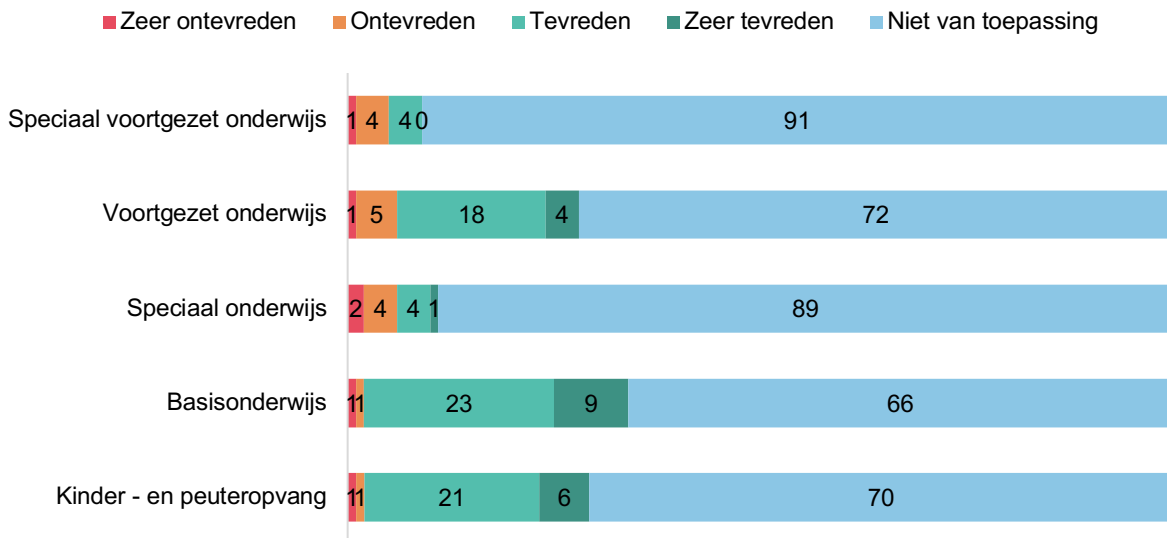
In dit hoofdstuk is beschreven hoe de respondenten denken over het aanbod, de reisafstand en de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen in Gorredijk. In Gorredijk valt het merendeel van de respondenten in de leeftijdscategorie 50+, hierdoor is bij dit onderdeel veel 'niet van toepassing' ingevuld. We kunnen ervan uitgaan dat de meeste respondenten geen schoolgaande kinderen meer hebben. Daarom is het moeilijk om gefundeerde uitspraken over dit onderdeel van het onderzoek te doen. Wel is in Gorredijk te zien dat met name over het basisonderwijs, de kinder- en peuteropvang en het voortgezet onderwijs relatieve tevredenheid is.

Tijdens het dorpsgesprek in Gorredijk wordt genoemd dat het voor een volgende dorpspiegel wellicht verstandig is om op het gebied van onderwijs breder uit te vragen. Door bijvoorbeeld ook vragen toe te voegen over wat mensen belangrijk vinden bij het onderwijs.

3.1 Aanbod van onderwijs in Gorredijk

Van de respondenten die iets kan zeggen over het aanbod van onderwijsvoorzieningen in Gorredijk is het merendeel tevreden. Met name over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang geeft zo'n 30% aan tevreden tot zeer tevreden te zijn. Over het voortgezet onderwijs is 22% van de respondenten tevreden tot zeer tevreden. Voor de overige respondenten was deze vraag niet van toepassing.

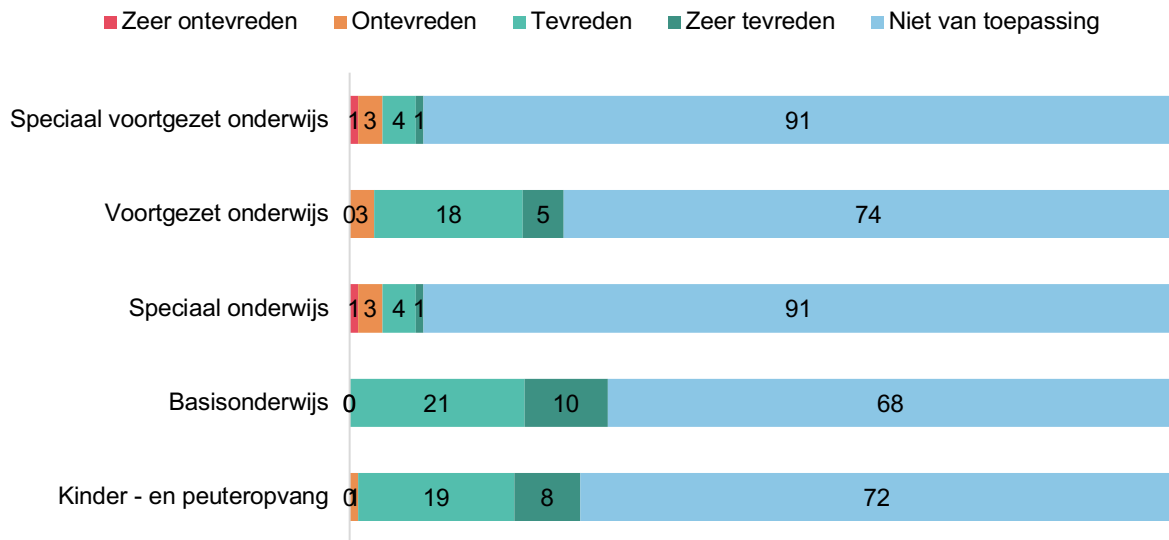
Tevredenheid over aanbod van onderwijsvoorzieningen

3.2 Reisafstand naar onderwijsvoorzieningen

Ook de reisafstand tot onderwijsvoorzieningen is voor veel respondenten niet van toepassing. Daar waar respondenten er wel iets over kunnen zeggen, met name met betrekking tot het basisonderwijs, de kinder- en peuteropvang en het voortgezet onderwijs, is men tevreden tot zeer tevreden.

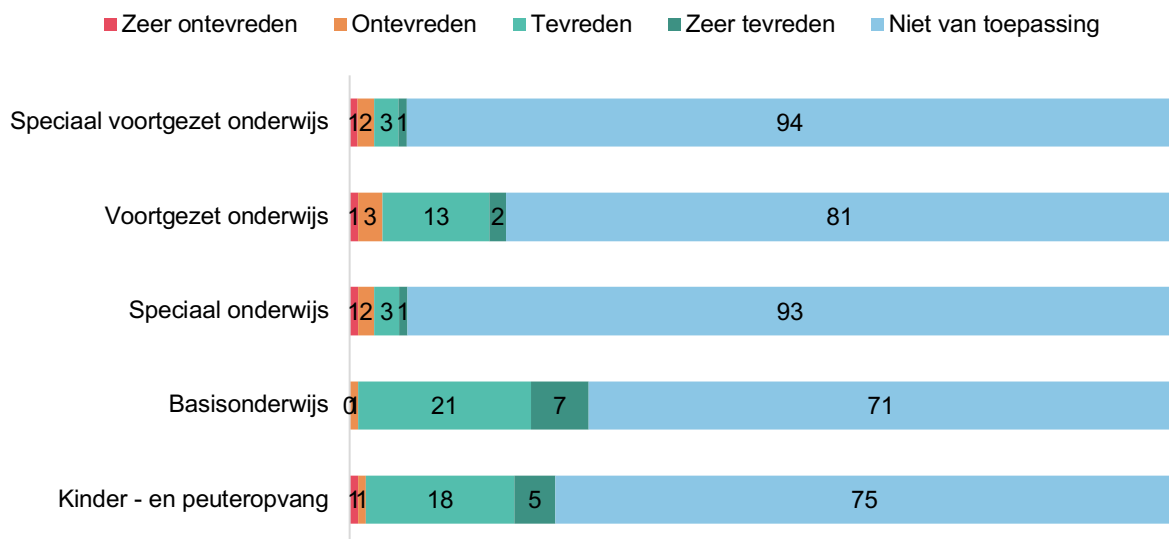
Tevredenheid over reisafstand tot onderwijsvoorzieningen

3.3 Kwaliteit van onderwijsvoorzieningen in Gorredijk

De meeste respondenten geven ook bij de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen aan dat dit niet van toepassing is voor hen. Over het basisonderwijs en de kinder- en peuteropvang is men over het algemeen tevreden tot zeer tevreden.

Tevredenheid over kwaliteit van onderwijsvoorzieningen

4 Bewegen & gezondheid

In dit hoofdstuk is aan respondenten gevraagd of zij lid zijn van een sportvereniging, hoe zij de sportvoorzieningen in hun dorp ervaren en hoe zij hun gezondheid over het algemeen ervaren.

4.1 Sportvoorzieningen

Lidmaatschap sportvoorzieningen

Voor dit onderdeel is bevestigd of respondenten passief lid (alleen als lid ingeschreven), deelnemer (ook deelnemen aan activiteiten), actief lid (bestuursfunctie/organiseren van activiteiten) of geen lid zijn van een sportvereniging in hun dorp.

De meeste respondenten zijn geen lid van een sportvereniging (67%). 21% is actief lid van een sportvereniging. Deelnemers van het dorpsgesprek herkennen dit relatief lage aantal leden van een sportvereniging:

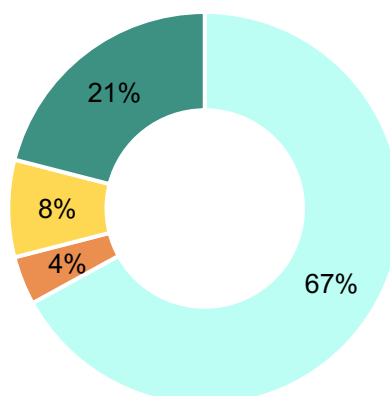
“Ja dat herken ik, zeker ook na corona, je ziet kinderen niet meer op straat spelen, ze gamen steeds meer. Het is lastig met vrijwilligers om alles rond te krijgen. Jaarvergadering van PB, daar zitten de grijze koppies. En dat zie je langzaam maar behoorlijk achteruitgaan. Iedereen is tegenwoordig met z'n eigen ik bezig.”

(Quote dorpsgesprek)

Daarnaast wordt gesteld dat mensen ook buiten sportverenigingen kunnen sporten, bijvoorbeeld zelf iets met sportinstrumenten in een parkje.

Lidmaatschap sportvereniging

■ Geen lid ■ Passief lid ■ Deelnemer ■ Actief lid

Tijdens het dorpsgesprek wordt een verband gelegd met de sociale cohesie in Gorredijk: *“In alle kleine dorpen hebben ze een dorpsgids waar alles in staat, dat heeft Gorredijk niet. Gorredijk is daar eigenlijk te groot voor. In kleine dorpen is de cohesie wat groter.”*

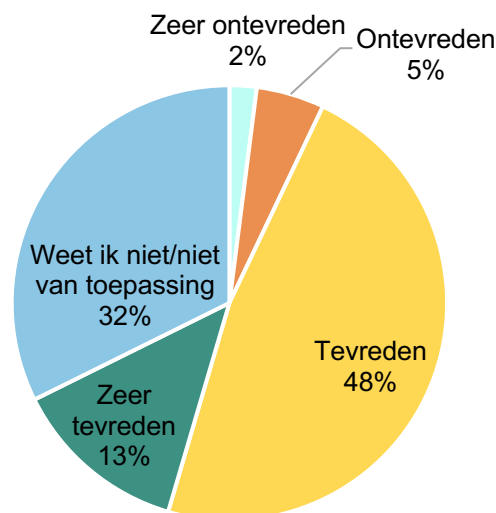
“We zijn eigenlijk te groot en te klein. Te groot voor saamhorigheid en te klein voor een goed budget.”

(Quote dorpsgesprek)

Tevredenheid over de sportvoorzieningen

61% van de respondenten geeft aan tevreden tot zeer tevreden te zijn over de sportvoorzieningen in Gorredijk. Van de respondenten die zeer tevreden is over de sportvoorziening in Gorredijk is het merendeel als actief lid, passief lid of als deelnemer actief bij een sportvereniging. Hierbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat het ook best mogelijk is dat zij buiten Terwispeel aangesloten zijn bij een sportvereniging.

Tevredenheid over sportvoorzieningen

Tijdens het dorpsgesprek wordt gesproken over de ver/nieuwbouw van de sportaccommodatie Kortezwaag. Aanwezigen vinden dat dit al erg lang duurt. Daarnaast vragen aanwezigen zich af wat er gebeurt met het zwembad in Gorredijk. Wel geven zij aan dit een prachtig zwembad te vinden.

4.2 Ervaren gezondheid

Het merendeel van de respondenten (66%) geeft aan zijn/haar gezondheid als goed te ervaren. 20% ervaart de gezondheid als matig en 1% als slecht. 13% van de respondenten geeft aan dat zijn/haar gezondheid uitstekend is. Dit percentage is vergelijkbaar met Opsterland als geheel. Daar ervaart 14% de gezondheid als uitstekend en 70% als goed. 1% van de respondenten over heel Opsterland ervaart zijn/haar gezondheid als slecht. Vier jaar geleden beoordeelde men de gezondheid in Gorredijk gemiddeld met een 7,6.

5 Ontmoeten en voorzieningen in Gorredijk

Dit hoofdstuk gaat over de maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners uit Gorredijk. Er is bevestigd of zij lid zijn van maatschappelijke organisaties en of zij als vrijwilliger actief zijn. Verder is bevestigd in hoeverre inwoners van Gorredijk tevreden zijn over de voorzieningen in het dorp en of zij ook nog voorzieningen missen.

5.1 Lidmaatschap maatschappelijke organisaties in Gorredijk

Voor dit onderdeel is bevestigd of respondenten passief lid (alleen als lid ingeschreven), deelnemer (ook deelnemen aan activiteiten), actief lid (bestuursfunctie/organiseren van activiteiten) of geen lid zijn van een maatschappelijke organisatie in hun dorp.

In Gorredijk valt op dat, ten opzichte van de andere dorpen, relatief weinig respondenten aangeven lid te zijn van een maatschappelijke organisatie. De meeste respondenten in Gorredijk zijn lid van de bibliotheek. De aanwezigen tijdens het dorpsgesprek herkennen deze cijfers, maar vinden het wel jammer: *“Het past ook bij de tijdsgeest. Vroeger ging je buiten spelen en nu zit iedereen op z'n telefoon.” “Hier moet wel wat mee gebeuren, maar hoe je dat doet, is de vraag. Je krijgt het niet terug zoals 50 jaar geleden. Dat krijg je nooit meer terug.”*

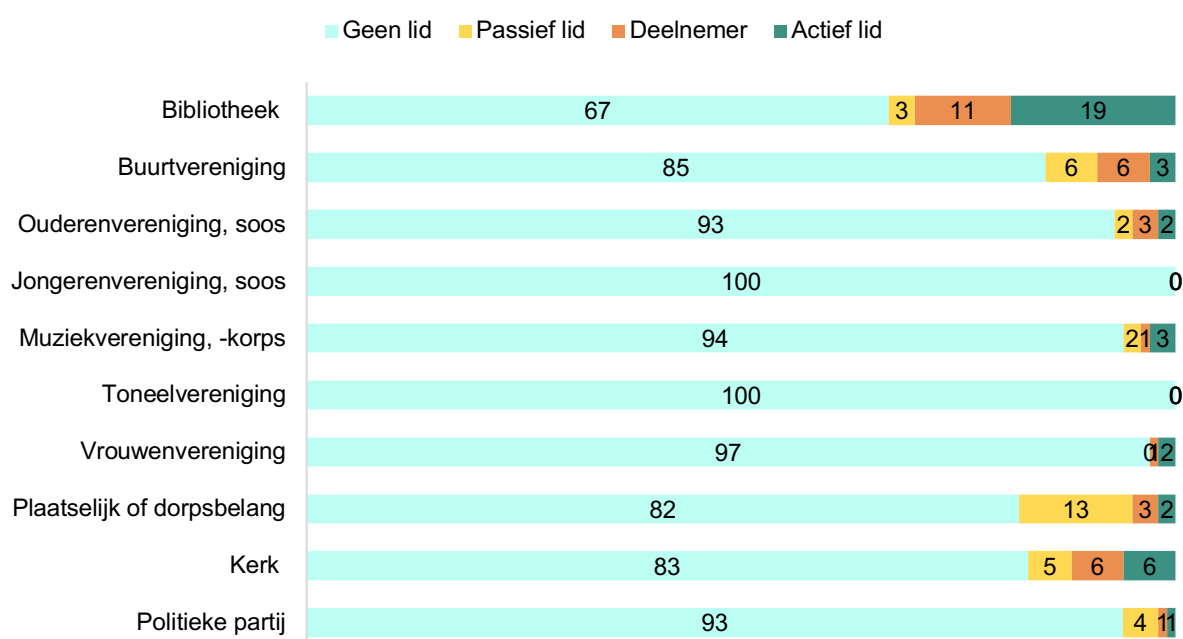
Wel wordt tijdens het dorpsgesprek aangegeven dat niet alle verenigingen vertegenwoordigd zijn in deze dorpspiegels. Zo is er ook een dansvereniging en zijn er zangkoren. Ook is er een discussie over hoe jongeren meer maatschappelijk betrokken kunnen worden. Er zou in De Skâns een gamewedstrijd georganiseerd kunnen worden. Al is niet iedereen het daarmee eens:

“Gamen gaan faciliteren? Dat kan toch niet? Onze jeugd is gameverslaafd, dan ga je dat toch niet faciliteren? Ouders zitten met hun handen in het haar met die jongeren.”

(Quote dorpsgesprek)

Wel zien aanwezigen dat bijvoorbeeld in de brassband wel veel jongeren zitten. Al met al is het een lastig vraagstuk, waar aanwezigen niet direct een antwoord op hebben.

Lidmaatschap maatschappelijke organisatie

De percentages respondenten wat aangeeft lid te zijn van een maatschappelijke organisatie komen in grote lijnen overeen met de percentages van vier jaar geleden.

5.2 Vrijwilligers in Gorredijk

Vrijwilligerswerkzaamheden

29% van de respondenten geeft aan vrijwilliger te zijn. Zij zijn onder andere actief bij:

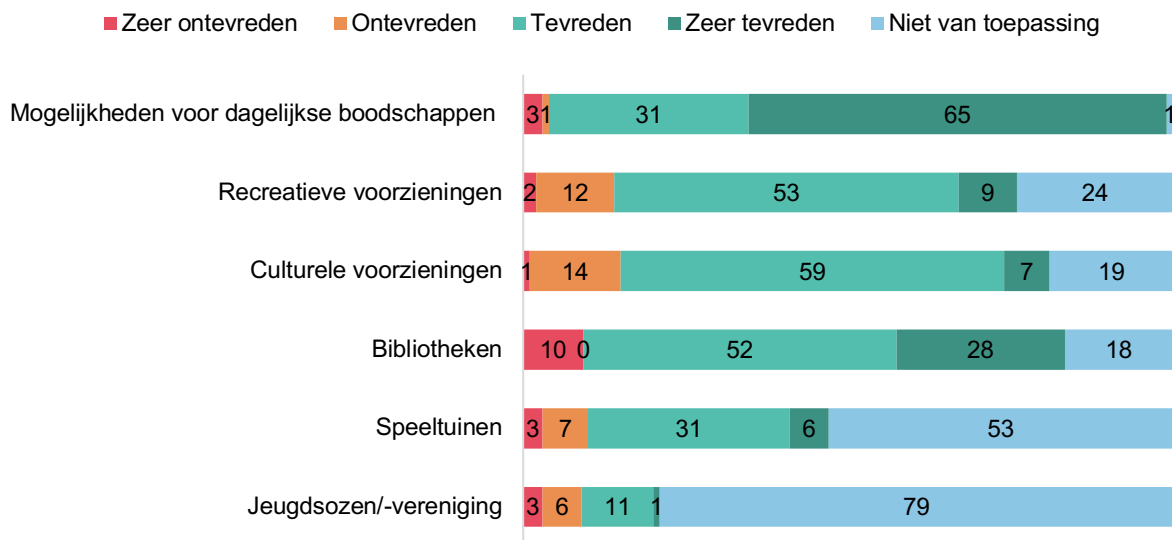
- Zwembad De Delte;
- In de zorg, zoals zuidoost-zorg, Talant, Ronald MC Donaldhuis, ziekenhuis Drachten en hospice;
- Sportverenigingen, zoals voetbalvereniging, tennis, LDODK en gym;
- Voedselbank;
- Verkeersregelaar bij sportevenementen;
- Kerk;
- Muziekvereniging;
- Museum;
- Verschillende vrijwilligerstaken voor andere mensen in het dorp of buurtvereniging;
- EHBO, Brandwondenstichting;
- Humanitas;
- De Skâns;
- Frysk sjongkoor;
- Code Hans;
- Bridgeclub;
- Bibliotheek;
- VVE.

5.3 Tevredenheid over voorzieningen in Gorredijk

Tevredenheid over diverse voorzieningen

Daar waar respondenten een uitspraak kunnen doen over de verschillende voorzieningen in hun dorp, zijn zij relatief positief. Met name over de mogelijkheden voor dagelijkse boodschappen zijn de meeste respondenten in Gorredijk tevreden tot zeer tevreden (96%).

Tevredenheid over diverse voorzieningen

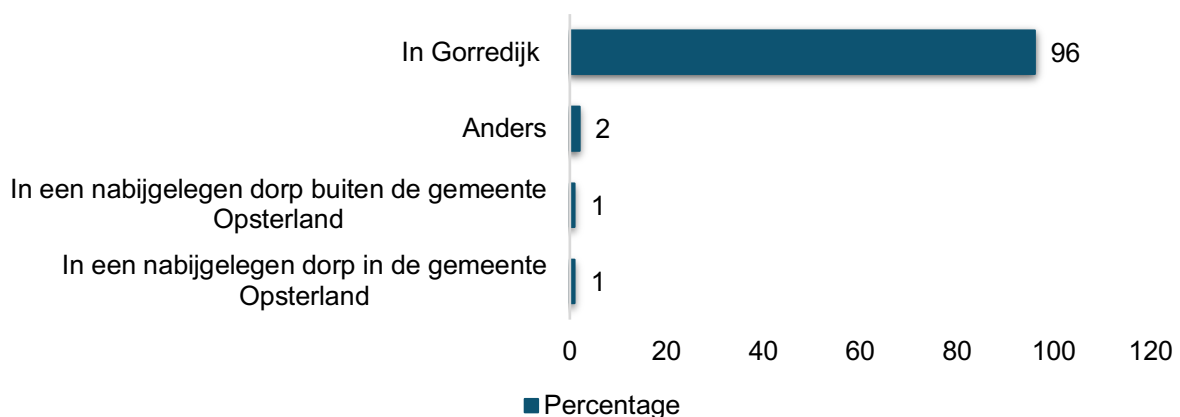

Tijdens het dorpsgesprek geven aanwezigen aan dat De Kuiperij een levendige speeltuin is. Wel wordt opgemerkt dat tegenwoordig veel eisen worden gesteld aan een speeltuin. Dat maakt het soms lastig.

Dagelijkse boodschappen

Vrijwel alle respondenten geven aan hun boodschappen Gorredijk te doen. Bij 'anders' noemen sommige respondenten dat zij voor de Lidl en de Dirk naar omliggende plaatsen, zoals Heerenveen of Drachten, gaan. Ook zijn er respondenten die hun boodschappen laten bezorgen.

Dagelijkse boodschappen

Gemiste voorzieningen in dorp

30% van de respondenten geeft aan voorzieningen in Gorredijk te missen. De volgende voorzieningen worden hierbij genoemd:

- Winkels, zoals de Lidl, een speelgoedwinkel, schoenenwinkel en meer kledingwinkels;
- Ziekenhuis;
- Wonen en sporten voor mensen met een beperking/mogelijkheid tot kangoeroe wonen/bejaardenhuis/voldoende betaalbare seniorenwoningen;
- Betere treinverbinding in deze hoek van Friesland;
- Visie op nieuwbouw, seniorenwoningen;
- Plek voor de jeugd om samen te komen (18-), meer activiteiten voor tieners;
- Terrassen en restaurants;
- Speeltuinen (in de nieuwbouwwijken);
- Meer Prullenbakken (o.a. voor hondenpoep);
- Zwembad/zwemschool zonder wachtlijst/volwaardig groot binnenzwembad;
- Gemeentehuis;
- Bioscoop;
- (Rabo)bank;
- Sportvoorziening en theater/cultureel centrum zijn verouderd;
- Buurtvereniging;
- Dorpshuis/MFA;
- Toegankelijkheid voor slechthorenden;
- Muziekschool/creatief onderwijs;
- Goedkope sportvoorzieningen;

“Het dorps gevoel. In Gorredijk is geen saamhorigheid. Wel binnen de buurt waar we wonen ook al is er geen buurtvereniging. Een soort van dorpsfeestgevoel is er niet.”

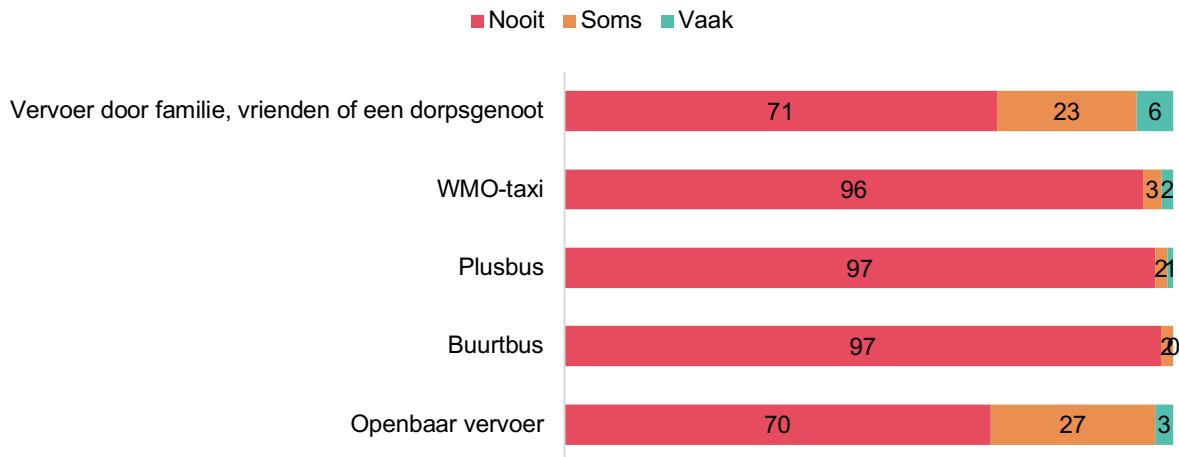
(Quote respondent dorpsspiegels)

5.4 Vervoersmogelijkheden

Gebruik diverse vervoersmogelijkheden

Het merendeel van de respondenten maakt nooit gebruik van onderstaande vervoersmogelijkheden.

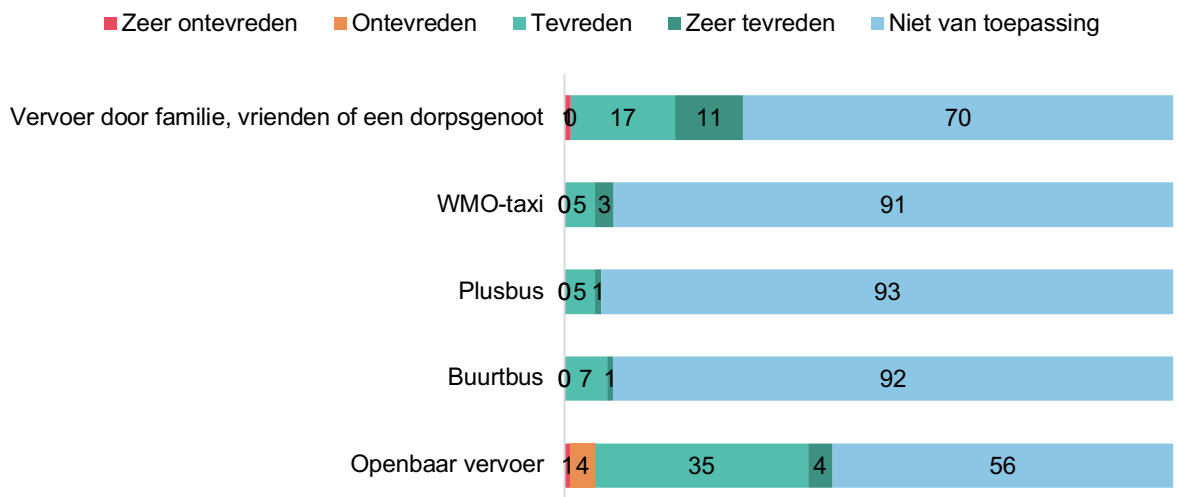
Gebruik diverse vervoersmogelijkheden

Tevredenheid over de vervoersmogelijkheden

Voor veel respondenten is de vraag over hoe tevreden zij zijn over de vervoersmogelijkheden niet van toepassing. Dit komt doordat zij in de vorige vraag al hebben aangegeven dat zij hier vrijwel nooit gebruik van maken. Een klein deel geeft aan ontevreden te zijn over het openbaar vervoer (5%). In het onderdeel over voorzieningen die gemist worden, kwam ook al naar voren dat een goede treinverbinding gemist wordt.

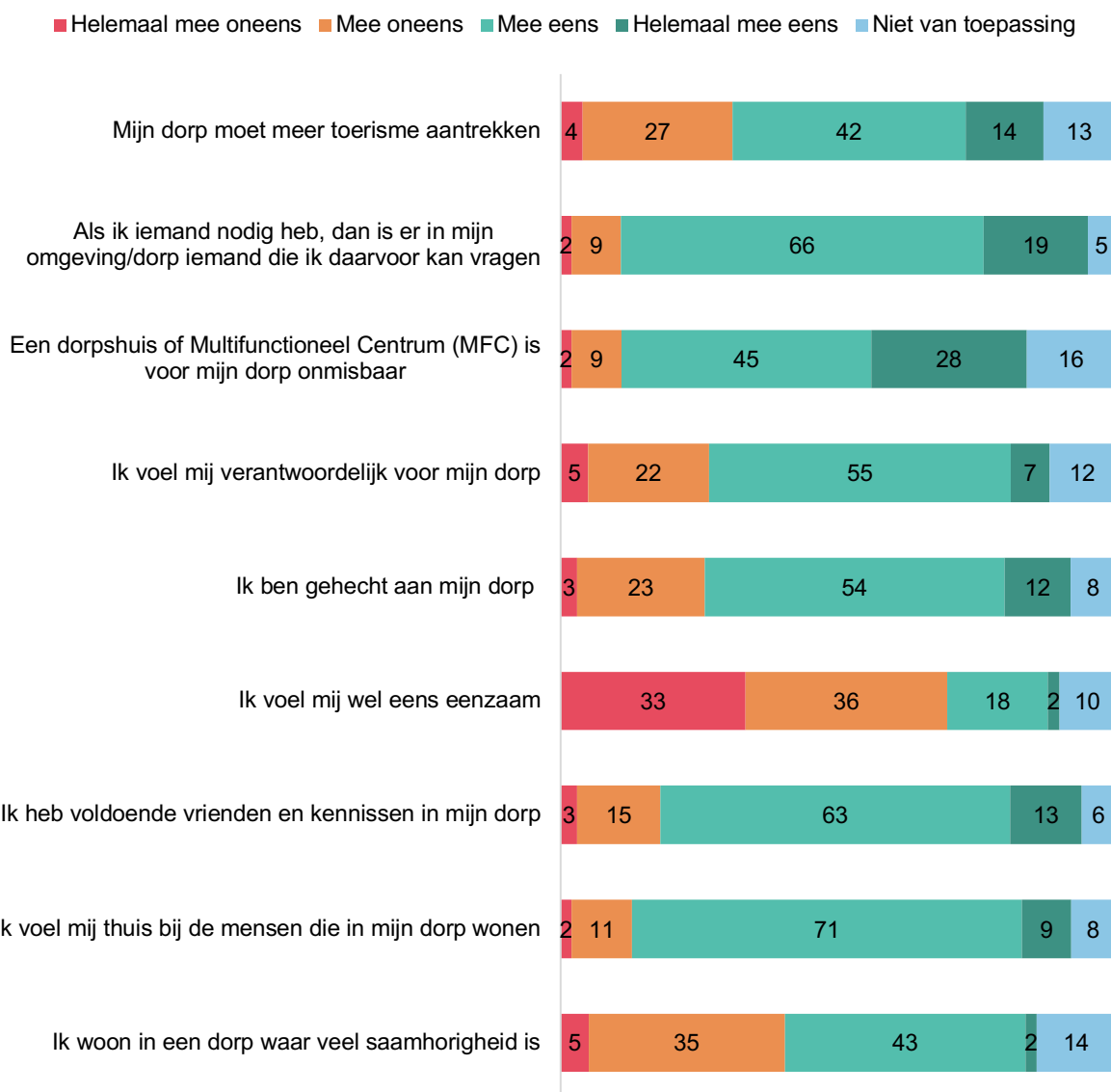
Tevredenheid over de vervoersmogelijkheden

5.5 Verbinding inwoners met het dorp Gorredijk

Om te onderzoeken hoe de respondenten uit Gorredijk denken over de verbinding met hun dorp is een aantal stellingen aan hen voorgelegd. Zij konden aangeven in hoeverre zij het hiermee eens of oneens zijn.

Verbinding met het dorp

Het valt op dat in Gorredijk 40% van de respondenten aangeeft niet het gevoel te hebben dat zij in een dorp wonen waar veel saamhorigheid is. Wel voelt het merendeel van de respondenten zich thuis in Gorredijk (80%) en heeft 76% van de respondenten voldoende vrienden en kennissen in het dorp.

20% van de respondenten geeft aan zich wel eens eenzaam te voelen. Dit is ten opzichte van andere dorpen een relatief hoog percentage. Tijdens het dorpsgesprek wordt aangegeven dat niet alleen ouderen, maar ook jongeren zich eenzaam kunnen voelen. Dat is ook terug te zien in het feit dat respondenten die aangeven zich wel eens eenzaam te voelen, uit alle leeftijdscategorieën komen. Er is niet een bepaalde leeftijdsgroep die hier uitspringt. Ook

hebben deelnemers van het dorpsgesprek het gevoel dat corona veel mensen eenzamer heeft gemaakt. Voor oudere mensen wordt de zorg individueler: *“Vroeger was er nog de “miente” daar kon je inlopen, was altijd heel gezellig. Nu zijn er aanleunwoningen, is veel individueler.”* Aanwezigen geven aan een huiskamermodel te missen.

27% van de respondenten is in mindere mate gehecht aan het dorp Gorredijk en 56% vindt dat het dorp meer toerisme aan moet trekken. Tijdens het dorpsgesprek wordt aangegeven dat er meer samengewerkt moet worden tussen de Turfroute en Beetsterzwaag. Dan kun je volgens de aanwezigen echt iets bereiken.

6 Zorg in Gorredijk

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de mogelijkheden voor zelfstandig wonen in Gorredijk voor oudere mensen en mensen met een beperking. Daarnaast zijn respondenten bevroegd op waar zij zich toe wenden wanneer zij vragen hebben over bepaalde thema's.

6.1 Zelfstandig wonen in Gorredijk

Respondenten geven aan dat het in Gorredijk ontbreekt aan geschikte woningen (38%) voor oudere mensen en mensen met een beperking. Daarentegen geeft ook 38% van de respondenten aan dat er geen voorzieningen gemist worden.

“Ik vind het voor mensen met een rollator niet te doen om een dagelijks wandelingetje te maken. Wij hebben een prachtige groene long, maar alleen het rechte pad van beton is mooi vlak. De andere paden zijn niet vlak, maar bobbelig en het hoeft maar even te regenen en de plassen staan er vol.”

(Quote respondent dorpspiegels)

Zelfstandig wonen in Gorredijk

Bij 'anders' noemen respondenten de volgende punten:

- Zorg dat stoepen schoon zijn van gras/veiligheid op straat/niet alle stoepen hebben een goede op- en afrit/leefbaarheid en veiligheid in de Hoofdstraat, is te smal voor tweerichtingsverkeer;
- Voor mensen met een beperking is geen mogelijkheid tot wonen;

- Parkeerplaatsen voor bewoners rondom Voltawerk, veilige fietsmogelijkheden in en rondom het centrum van Gorredijk;
- Heel weinig activiteiten voor mensen met een lichamelijke beperking;
- Geen geschikte woningen (gelijkvloers) om zelfstandig te wonen met behulp van zorg;
- Adres voor leen-gebruik van hulpmiddelen. Dependance bv van Medio point of iets dergelijks;
- Veel respondenten geven aan dit niet goed te kunnen beoordelen vanuit hun eigen situatie.

Tijdens het dorpsgesprek worden deze signalen herkend en wordt weer gepleit voor een commissie toegankelijkheid. Die is er op dit moment niet. Ook laat de verkeerssituatie in sommige delen in het dorp te wensen over. Hierdoor ontstaan gevaarlijke situaties.

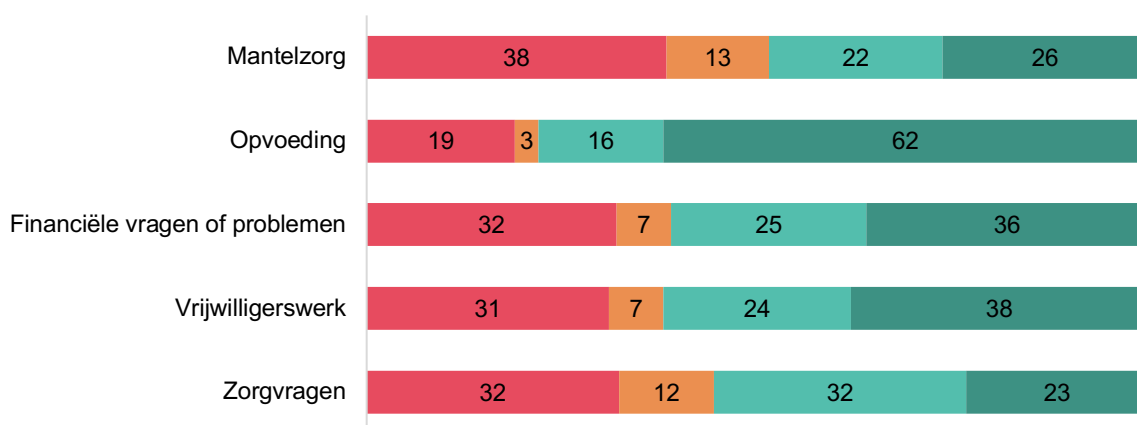
6.2 Ondersteuningsmogelijkheden in Gorredijk en de gemeente

Vraag & antwoord

Voor veel respondenten is de vraag waar of zij weten waar zij terecht kunnen met vragen over een bepaald thema niet van toepassing. Wanneer dit wel het geval is, weten zij op dat moment zelf wel te vinden waar zij moeten zijn.

Is bekend waar inwoners met vragen terecht kunnen?

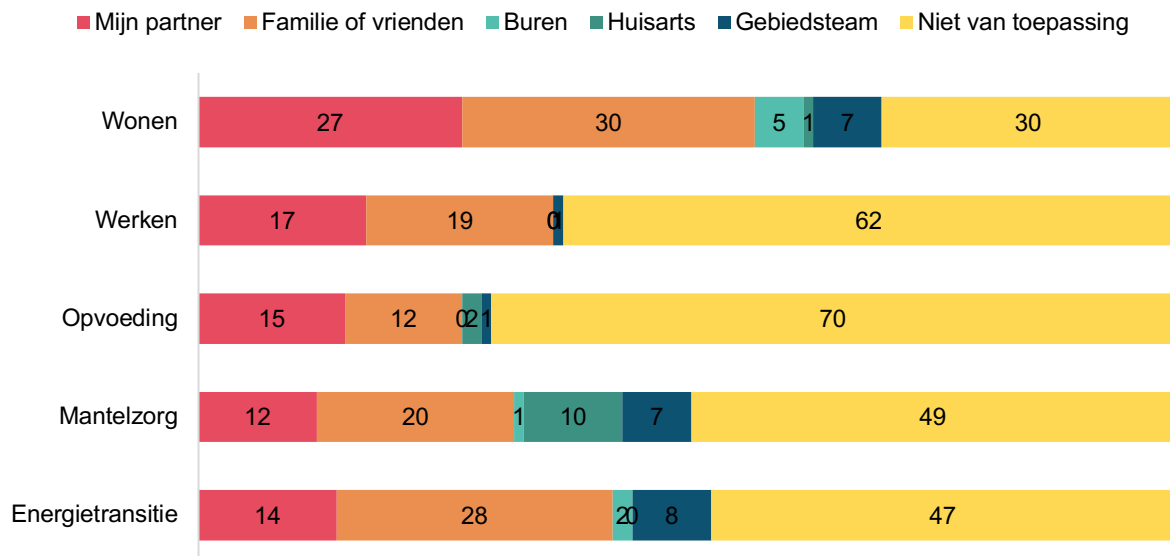
- Nee, maar als het nodig is weet ik het zelf wel te vinden
- Nee, maar het zou fijn zijn als ik daarvoor bij een dorpssteunpunt terecht kan
- Ja, ik weet waar ik moet zijn
- Niet van toepassing

Wie heeft het antwoord?

Wanneer van toepassing, worden de meeste vragen in eerste instantie binnen de eigen omgeving gesteld. Respondenten gaan hierover het gesprek aan met hun partner, familie of vrienden.

Wie heeft het antwoord?

7 Nabranders

Aan het einde van de vragenlijst kregen respondenten de mogelijkheid om aan te geven of zij nog onderwerpen gemist hebben of dat zij nog iets anders kwijt willen. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste onderwerpen die uit de antwoorden naar voren komen.

1. **Verkeersveiligheid** in het dorp. Onder andere de Hoofdstraat en de Nijewei worden genoemd. Snelheidsbeperkende maatregelen in sommige gebieden in het dorp zeer gewenst en er zijn niet voldoende parkeerplekken in bepaalde wijken.

Tijdens het dorpsgesprek is de verkeersveiligheid in Gorredijk ook veelvuldig ter sprake gekomen. Ook de Hoofdstraat kwam hier ter sprake. Er zijn aanwezigen die aangeven dat het autoluw maken van de Hoofdstraat de oplossing is, andere willen dat er weer eenrichtingsverkeer van gemaakt wordt. Ook wordt aangegeven dat winkeliers juist blij zijn met het twee richtingsverkeer. Ook wordt aangegeven dat het goed zou zijn om bij snackbar Lucy en bij de bibliotheek een zebraad aan te leggen.

2. **Woningbouw**. Een bejaardentehuis en seniorenwoningen worden gemist. Respondenten vragen zich af wat de gemeente gaat doen aan het tekort aan betaalbare woningen.
3. **Prullenbakken en hondenpoep**. Respondenten vinden dat er meer (betonnen) prullenbakken moeten komen. En ook het hondenpoepbeleid moet aangepakt worden.
4. **Groenonderhoud en onderhoud openbare ruimte** kan worden verbeterd vinden respondenten. Zo geeft een respondent aan dat het aanzicht van het dorp is verwaarloosd.
5. Ontwikkelingen rondom **sportcentrum Kortezwaag, De Skâns en de Burgemeester Harmsma School** duren (te) lang. Respondenten geven aan dat zij vinden dat hier sprake is van achterstallig onderhoud.
6. Er zijn respondenten die **mogelijkheden om te sporten voor mensen met een beperking** missen. Ook een **buitengym** wordt gemist.
7. De **communicatie met en vanuit de gemeente** kan volgens sommige respondenten beter.
8. Verder geven respondenten nog aan dat er **te weinig politie** is en dat de gemeente zich in moet zetten voor **betere afvalscheiding**. En er zijn respondenten die een goed **restaurant voor toeristen langs de Turfroute** missen. Op zondag is het op dit moment bijvoorbeeld niet mogelijk om ergens een kopje koffie te drinken. Ten slotte zijn er respondenten die **dorpsactiviteiten** zoals Koningsdag, straat volleybal of een dorpsfeest missen.

